

НАЦИОНАЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ГОРСКО
СТОПАНСТВО И ДЪРВООБРАБОТВАНЕ "САВА МЛАДЕНОВ"

ул. Първи май № 4
Тетевен 5700
тел.: (0678) 5 24 11

факс: (0678) 5 24 11
e-mail: pggsd_teteven@abv.bg
URL: http://pggsd_teteven.com

УТВЪРЖДАВАМ:
инж. Златина Каталиева
Директор

Програма

за предоставяне на равни възможности
и приобщаване на децата и учениците
от уязвимите групи

ПРИЕТА НА ЗАСЕДАНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ № 14 / 14.09.2020г.

и утвърдена със заповед № 38 / 16.09.2020г. на Директора на НПГГСД

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от НППГСД „Сава Младенов“ и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Тя е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020г.)
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в НППГСД „Сава Младенов“, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в едно училище са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнаци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

1.1 Цели

Целта на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на

разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни средства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

1.2 Задачи

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата . Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и *отношението на педагогическите специалисти* към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им *окажат адекватна подкрепа* за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични *технологии на педагогическо взаимодействие*.

4. Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в НПГГСД „Сава Младенов“ за координатор е определен заместник-директора по учебната дейност, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в НПГГСД „Сава Младенов“ се осъществява от екип, ръководен от координатора, включващ педагогическия съветник. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по учебни предмети; занимания по интереси; кариерно ориентиране на учениците; библиотечно-информационно обслужване; осигуряване на общезитие; поощряване с морални и материални награди; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от НПГГСД „Сава Младенов“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;

- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, НПГГСД „Сава Младенов“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика. Изготвя се и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. Индивидуален учебен план се изработва и за ученици с изяви дарби.

III. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

A. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти.

1. Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, пед. съветник

2. Изготвяне на програми за развитие на учениците с обучителни трудности.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, пед. съветник

B. Дейности, свързани с допълнително обучение на учениците.

1. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

2. Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене.

Срок: Постоянен
Отг.: Педагогически съветник

В. Дейности, свързани с кариерно ориентиране на учениците.

1. Запознаване на учениците от XII клас с темите от проект “Моето първо работно място“

Срок: X. 2020г.- I.2021г.
Отг.: Класни ръководители

2. Провеждане на беседи и упражнения с учениците от XI, XII, свързани с процеса на търсене и кандидатстване за работа и с уменията за писане на CV и мотивационно писмо.

Срок: III- IV. 2021г.
Отг.: Педагог. съветник, учители по БЕЛ

3. Среци на завършващите ученици с представители на висши училища за засилване на интереса им към продължаване на образованието.

Срок: м. I-V. 2021г.
Отг. Класни ръководители

4. Участие на учениците в мобилности по проекти по програма Еразъм+ .

Срок: м. III – VI. 2021г.
Отг. Зам. директор, педагогически съветник, класни ръководители

Г. Дейности, свързани със занимания по интереси.

1. Обмяна на информация между учителите, педагогическия съветник и учениците за установяване интересите на учениците.

Срок: X. 2020г

Отг.: Ръководители на клубове, педагог. съветник

2. Създаване на клубове по проект “Твоят час“

Срок: X. 2020г

Отг.: Ръководители на клубове, педагог. съветник

3. Организиране на допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи от Ученическият съвет.

Срок: Постоянен

Отг.: Ученически съвет

4. Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия- тържества, конкурси, състезания, концерти.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Д. Дейности, свързани с библиотечно-информационно обслужване.

1. Осигуряване на достъп до училищната библиотека и до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

Срок: Постоянен
Отг.: Библиотекар

Е. Дейности, свързани с грижа за здравето на учениците.

1. Осигуряване на медицинско лице в училище.

Срок: Постоянен

2. Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.

Срок: Постоянен
Отг.: Директор, зам. директор

3. Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.

Срок: Постоянен

Отг.: Мед. сестра, педагог. съветник, класни ръководители

4. Провеждане на тематични инструктажи преди учебна и производствена практика, туристически излети, екскурзии, участия в състезания, изпълнение на проекти, конкурси и др.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители, учители

5. Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм, изпълнение на дейности по проекти.

Срок: Постоянен
Отг.: Учители

Ж. Дейности, свързани с поощряване на учениците с морални и материални награди.

1. Награждаване с грамоти и сертификати за отличен успех, високи постижения и принос към развитието на училището.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, педагог. съветник

2. Избор и награждаване за най-красиво украсена класна стая за Коледа.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, педагог. съветник

3. Награди за най-добре представилите се на коледното тържество.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, педагог. съветник

4. Изпращане на похвални писма до родителите на ученици с отличен успех и високи постижения.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, педагог. съветник

5. Материални награди за високи постижения на отделни ученици.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

6. Осигуряване на стипендии за:

- постигнати образователни резултати;
- за подпомагане достъпа до образование и предотвратяване на отпадането;
- за подпомагане на ученици без родители или с един родител;
- за подпомагане на ученици с трайни увреждания;
- за постигнати високи резултати в учебната, извънкласната или

извънучилищната дейност.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор, Класни
ръководители

И. Дейности, свързани с превенция на насилието.

1. Провеждане на регулярни срещи с Ръководството на училището и Педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и подкрепа.

Срок: Постоянен

Отг.: Ръководство

2. Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз/насилие и ученици с агресивно поведение от педагогически съветник.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагогически съветник,
Координационен екип

3. Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители

4. Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на ученици в риск.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагог. съветник, учители

5. Провеждане на лекции, беседи, презентации по програма „Без свободен час“ или по заявка за ч.на кл. на следните теми:

- „Насилие между деца“
- „Домашно насилие“
- „Разрешаване на конфликти“
- „Сексуален тормоз“
- „Агресия и нейното проявление“
- „Рисково сексуално поведение“
- „Равнопоставеност на половете“ /презентация/
- „Кибертормоз“

Срок: Постоянен

Отг.: Педагог. Съветник, учители

6. Ангажиране на Ученическия съвет и ученици доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото:

- Съвместно участие по проекти;
- Организиране и провеждане на училищни мероприятия;
- Спортни мероприятия;

Срок: Постоянен
Отг.: Ученически съвет,
Пед. Съвет

7. Диагностициране на климата в класа и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, приемане и разбирателство.

Срок: Постоянен
Отг.: Педагог. Съветник, учители, кл. Ръководители, Коорд. екип

8. Използване на посредник при разрешаване на конфликти в училище.

Срок: Постоянен
Отг.: Педагог. Съветник,
УКБППМН

9. Провеждане на вътрешно училищни обучения на преподавателите за справяне с агресията на учениците.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководството

10. Работа на УКБППМН при случаи на тормоз/насилие, нарушение на ПБРвУ. Периодично разглеждане на случаите.

Срок: Постоянен
Отг.: УКБППМН

11. Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители, Педагог. съветник

12. Съвместна работа с Дирекция за социално подпомагане, ДПС, РПУ и други институции.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководство, педагог. съветник

Й. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

- Дейности, свързани с мотивация на учениците.

1. Провеждане на анкета и наблюдение на учениците с цел подобряване на учебната среда.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, Педагогически съветник

2. Създаване на клубове и групови занимания по интереси.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, Педагогически екип

3. Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на учениците.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

4. Създаване на добра практика за зачитане на напредъка и успехите на учениците – награди, грамоти, поздравителни съобщения по уредбата на училището, похвални писма до родителите.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

5. Провеждане на дискусии и беседи с учениците на тема смисъла от образование, лични интереси, успешна реализация.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

6. Изготвяне на портфолио по различните предмети от всеки ученик.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

7. С цел оценка на развитието на всеки отделен ученик преподавателите правят писмена рецензия на контролните и класните работи, която включва заложения материал за усвояване и съответно степента на усвояване от всеки ученик.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

8. Прилагане на конкретни мерки за подобряване на дисциплината в часовете с цел осигуряване на благоприятна атмосфера за работа:

- Точни критерии за взаимоотношенията в класната стая;
- Взаимоуважението като основен принцип на отношенията учител – ученик и ученик – ученик;
- Изготвяне и спазване на критериите за оценяване;
- Спазване на умерена дистанция учител – ученик;
- Разнообразяване методите на преподаване;
- Осъществяване на своевременна обратна връзка и конкретни препоръки от учителите по всички предмети;
- Отчитане напредъка на ученика

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

9. Осигуряване на консултации по отделните предмети.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

12. Отчитане на индивидуалния напредък в обучението на всеки ученик и за придобитите компетентности – знания, умения и отношения.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

13. Установяване на силните страни на всеки ученик и на индивидуалните нагласи по отношение на ученето и участието в живота на общността.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

- **Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.**

1. Събиране и предаване на координатора на информация за трудноуспяващите ученици и изготвяне на план за личностна подкрепа. Планът за подкрепа включва:

- целите, задачите и видът на допълнителната подкрепа за личностно развитие;
- описание на възможностите, силните страни и потенциала на ученика за включване и участие в образователния процес;
- определяне на срока на предоставяне на допълнителната подкрепа;
- определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на ученика;
- определяне на начини за оценяване на напредъка на ученика;
- определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
- определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
- описание на екипната работа с ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;
- описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен

Отг.: Координатор, учители, Педагог. съветник

2. Обсъждане от ученика и класния ръководител с цел изясняване на проблема и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители

3. Консултиране на ученика и/или родителите с педагогически съветник.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагог. съветник

4. Включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти, по заявка на кл.р.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагог. съветник

5. Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

6. Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).

Срок: Постоянен

Отг.: Педагогическия екип

7. Включване на ученика в дейности в полза на класа или училището, съобразено с неговите желание и възможности.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагогическия екип

8. Осигуряване на условия за включване на ученици с проблемно поведение в дейности и инициативи, основани на подхода „връстници обучават връстници“.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагогическия екип, ученически съвет

9. Прилагане на санкции на учениците с проблемно поведение, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и Правилника за дейността на училището; изготвяне на индивидуални програми за допълнителна педагогическа, психологическа и социална подкрепа на съответните ученици.

Срок: Постоянен

Отг.: Педагогическия екип

К. Дейности, свързани с ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

1. Наблюдение и провеждане на тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при учениците.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители, педагог. съветник

2. Определяне със заповед на директор на координатор за организиране и координиране на процеса на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: м. септември

Отг.: Директор

3. Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището като се определя водещ на случая. Водещият на случая на ученика координира работата на специалистите и развива отношения с ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение, участието му в дейността на училището и личностното му развитие.

Срок: постоянен

Отг.: Екип за подкрепа на личностно развитие

4. Диагностициране на точните проблемни области на учениците с обучителни затруднения.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители, педагог. съветник, Коор. екип за подкрепа

5. Събиране и предаване на координатора на информация за трудноуспяващите ученици и изготвяне на план за личностна подкрепа.

Срок: Постоянен

Отг.: координатор, учители

6.Координаторът предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен

Отг.: координатор

7.Установените екипи осигуряват консултации по предмети, психологическа и социална подкрепа на нуждаещите се ученици.

Срок: Постоянен

Отг.: Екипите за подкрепа на личностно развитие

8.Насочване за индивидуална работа с педагогически съветник, психолог и ресурсен учител.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители, педагог. съветник

9.Координаторът предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа на личностното развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето.

Срок: Постоянен

Отг.: координатор, учители

10.Координаторът координира работата с родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, включително по отношение включването му в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика.

Срок: Постоянен

Отг.: координатор, учители

11.Координаторът координира работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен

Отг.: координатор

12.Класният ръководител съхранява документите на всеки ученик, за който е формиран и работи екип за подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители, координатор

13. Координаторът организира предоставянето на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от

Държавния логопедичен център, от център за специална образователна подкрепа и съдейства за провеждането на различни форми на обучение на педагогическите специалисти в училището.

Срок: Постоянен

Отг.: координатор

14. След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година координаторът изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището. Докладът се предоставя и на началника на съответното регионално управление на образованието.

Срок: Постоянен

Отг. координатор:

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.